

BESZÁMOLÓ

a Rehabilitációs Akkreditációs és Ellenőrzési Osztály 2022. évi tevékenységéről

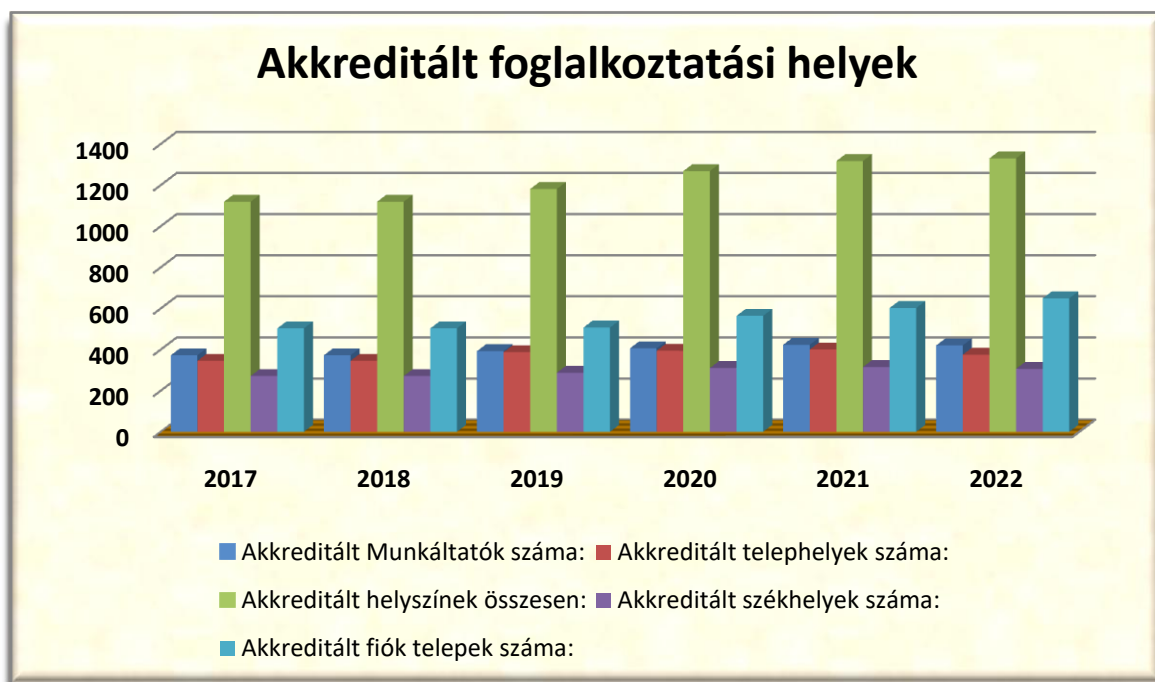
A Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: BFKH) Rehabilitációs Főosztálya országos hatáskörben látja el a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását végző munkáltatók és szolgáltatók akkreditációját, ellenőrzését, a szakterületen dolgozó szakemberek (mentor, tanácsadó) képzését, a rehabilitációs költségvetési támogatások vonatkozásában az ellenőrzéshez kapcsolódó feladatokat, nyilvántartások vezetését.

1. Megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációja

A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról szóló 327/2012. (XI. 16.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján az akkreditációs eljárások lefolytatása a Rehabilitációs Szakigazgatási Rendszer Akkreditációs Modulján (továbbiakban: Akkreditációs Modul) keresztül történik. 2022. évben **1200** eljárást kezdeményeztek a munkáltatók (4 %-kal nőtt az előző évhez képest): új akkreditáció, akkreditációval rendelkező munkáltatók esetében új székhely, telephely, fióktelep akkreditációja, megszűnése, adatváltozások bejelentése, egyéb kötelezettségek teljesítése címén.

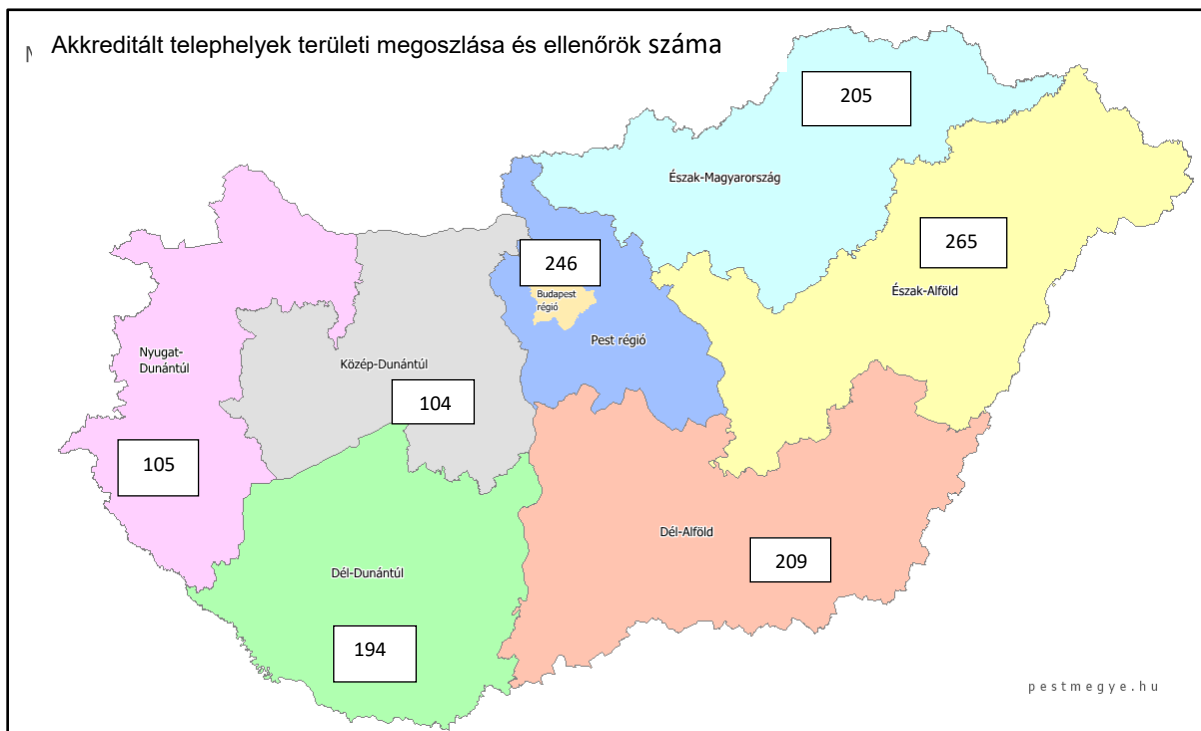
2022. december 31-éig 239 akkreditációs tanúsítványt érintő kérelem és 946 akkreditáció fenntartásával összefüggő **bejelentés** érkezett az Akkreditációs Modul felületén keresztül. Új tanúsítvány kiadása iránti kérelmet **16** esetben nyújtottak be amelyből 3 kérelem visszavonásra került, a többi eljárás sikeresen zárult, így akkreditációs tanúsítványt **13 új munkáltató** kapott. **2022-ben 14** munkáltató kérte a rehabilitációs akkreditációs tanúsítvány teljes visszavonását. A jogszabály által előírt éves szakmai beszámolók benyújtására is – az előző évhez hasonlóan – a szakrendszeren keresztül került sor.

Az akkreditált munkáltatók székhely, telephely, fióktelep szerinti alakulása az elmúlt években:

Az **akkreditált munkáltatók száma (2022.12.31.): 420**, - mely az előző évhez képest (423) kismértékű csökkenést mutat - **akkreditált helyszínek száma** (székhely, telephely, fióktelep) összesen **1.330**. Tulajdonosi megoszlás szerint: állami 4, önkormányzati 21, részben önkormányzati 6, egyéb tulajdonú kategóriába sorolandó 389 munkáltató.

Az akkreditált munkáltatók területi megoszlása az alábbiak szerint alakult az 1.330 akkreditált helyszín száma alapján, régióként:

Az előző évhez képest valamennyi régióban nőtt az akkreditált telephelyek száma.

Az akkreditált munkáltatók régiós adatait az alábbi diagram tartalmazza szemléletesen. Az akkreditált foglalkoztatók száma Közép-Magyarországon, az akkreditált foglalkoztatási helyek száma ugyanakkor az Észak-alföldi régióban a legmagasabb. Az arányszám mindkét mutató tekintetében a Nyugat-dunántúli régióban a legalacsonyabb.

2. Adatszolgáltatás a Közbeszerzési Hatóság részére

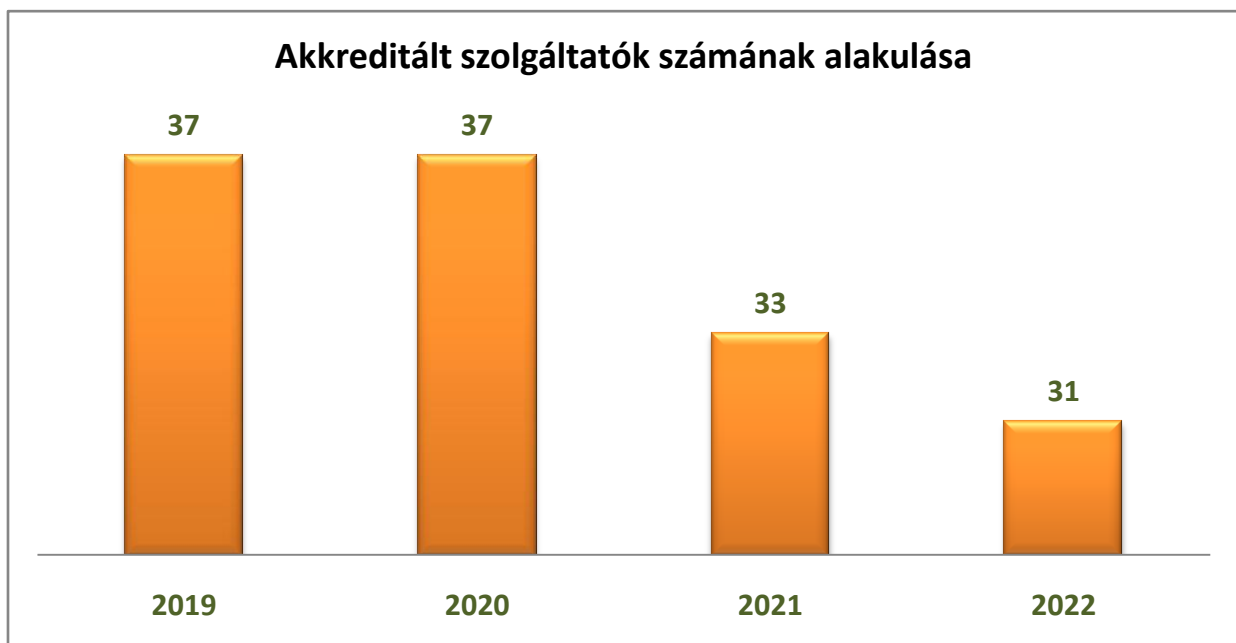
Az akkreditációs nyilvántartás célja az is, hogy a főosztály naprakész adatot szolgáltatson a Közbeszerzési Hatóság (a továbbiakban: KH) részére a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 187. § (2) bekezdés u) pontja által a KH számára előírt feladatkör teljesítése érdekében. A védett munkahelyek közbeszerzési eljárásokon való indulásának elősegítése céljából a közbeszerzéssel érintett munkáltatók részére, nyilatkozatuk alapján a főosztály hatósági bizonyítványt állít ki. A **hatósági bizonyítvány** kiadásának tényén túl a nyilvántartás tartalmazza az akkreditált munkáltatók által megjelölt, általuk gyártott vagy forgalmazott termékeket illetve szolgáltatásokat is. Jelenleg a főosztály által összeállított és karbantartott publikált lista **154** szervezetet tartalmaz.

3. Szolgáltatók akkreditációja

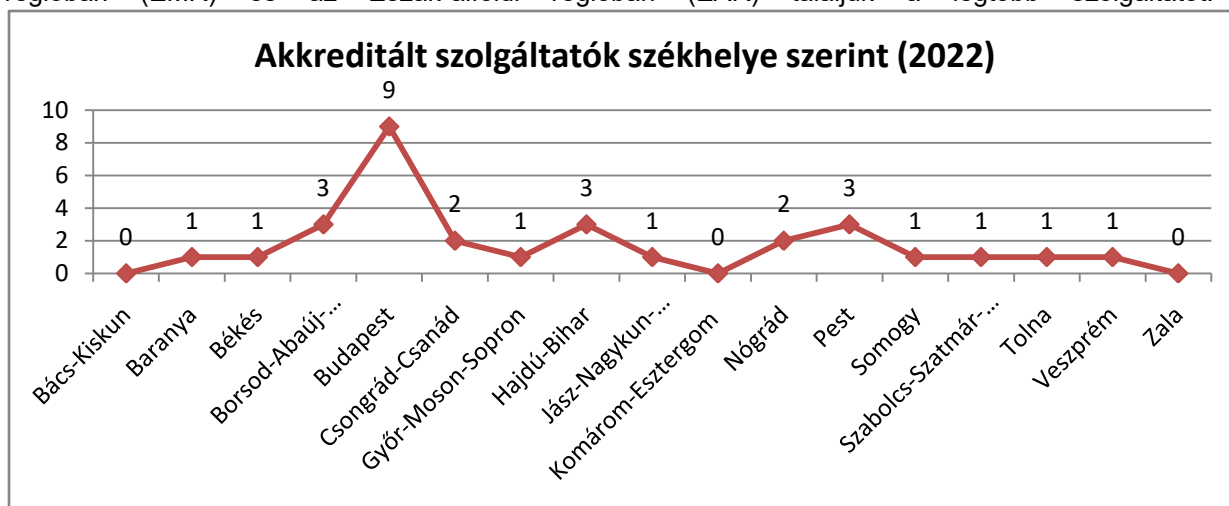
A foglalkozási rehabilitációs szolgáltatók (a továbbiakban: szolgáltató) akkreditációjára, tevékenységére, ellenőrzésére vonatkozó szabályokat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) tartalmazza.

A szolgáltatói akkreditáció bevezetése óta 43 akkreditált szolgáltató került a BFKH által vezetett nyilvántartásba. Ez a szám azonban az elmúlt években folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott, így 2022. évben 33 szolgáltató kezdte meg tevékenységét és nyújtott foglalkozási rehabilitációs szolgáltatást a megváltozott munkaképességű emberek számára. Az adategyeztetés során kapott visszajelzések a finanszírozás hiányát jelölték meg központi problémának.

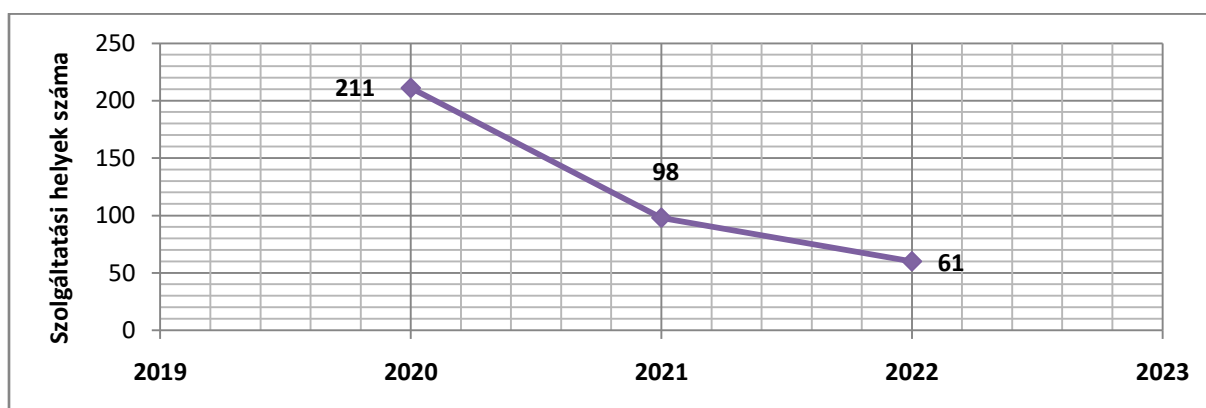
2022.12.31. napján a főosztály által vezetett nyilvántartásban már csak 31 akkreditált szolgáltató szerepelt, **tanúsítvány visszavonására** 4 esetben került sor, új akkreditációs eljárás lefolytatására 2 esetben. Az akkreditált szolgáltatók által biztosított szolgáltatási helyek száma: 61, mely az alábbiak szerint alakul:

Területi elhelyezkedésben a Közép-magyarországi régió mellett (KMR) az Észak-magyarországi régióban (ÉMR) és az Észak-alföldi régióban (ÉAR) találjuk a legtöbb szolgáltatót.

2022. év folyamán nagyobb mértékű szolgáltatási hely csökkenést tapasztaltunk, amely egyrészt a Korm. rendelet 21/C. § (2) bekezdés d) pontjának 2021.01.01. napjával történő „3 megyés szabály” megszűnésének köszönhető, másrészt a finanszírozási nehézség miatt a szolgáltató helyek racionalizálásának. Jelenleg 61 helyszínen fogadják a szolgáltatók a hozzájuk forduló megváltozott munkaképességű tanácskérő embereket.

4. Az akkreditált munkáltatók ellenőrzése

A korábbi évek gyakorlatával összhangban, a Magyar Államkincstár által a támogatott munkáltatóknál végzett pénzügyi ellenőrzések mellett a kezelő szervi feladatokat ellátó Rehabilitációs Főosztály 2022-ben is minden érvényes akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező munkáltatónál **legalább egy** helyszíni ellenőrzést irányzott elő. A munkáltatónál éves szinten elvégzett helyszíni ellenőrzések száma a munkáltató akkreditált telephelyeinek számától, valamint az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű dolgozók létszámától függ, de az igénybe vett támogatások jellege és nagyságrendje, a korábbi ellenőrzéseken feltárt hiányosságok száma és jellege, a kockázati besorolás is szerepet játszik a vizsgálatok gyakoriságának vagy ütemezésének meghatározásakor. 2022. évben az ellenőrzések megvalósulását, ütemezését a járványügyi vészhelyzet kapcsán kihirdetett intézkedések már csak kisebb mértékben érintették, azonban az Ukrajnában kialakult háborús helyzet kapcsán elrendelt veszélyhelyzet és a takarékos ügyintézésre való törekvések figyelembevételével ismét a dokumentum alapú ellenőrzések kerültek előtérbe.

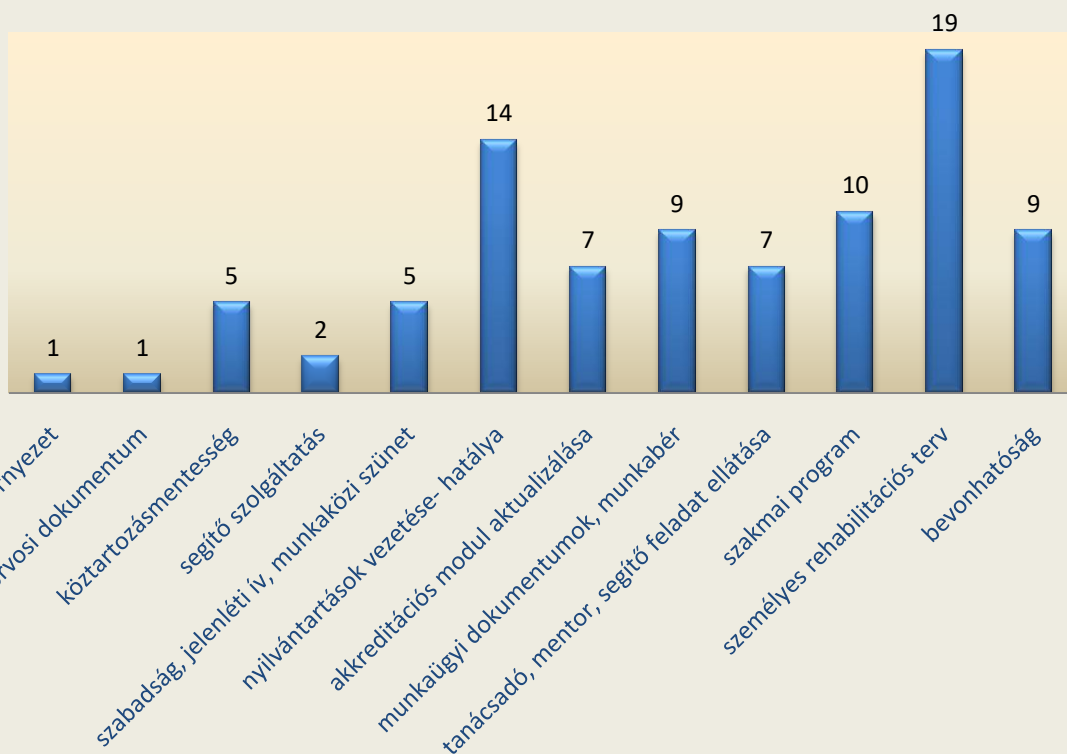
2022-ben összesen **1.646 ellenőrzést folytattak le az ellenőrök**, melynek keretében a helyszíni ellenőrzések alkalmával vizsgálták a veszélyhelyzetre tekintettel kihirdetett átmeneti intézkedések

alkalmazását (állásidő elrendelése, munkaidő-csökkentés stb.) az akkreditált munkáltatóknál. **Az ellenőrzések típus szerinti megoszlásának alakulása: céllenőrzés 867, átfogó ellenőrzés 416, eseti ellenőrzés 259 és rendkívüli ellenőrzés 73 volt** (előfordult, hogy egy ellenőrzés több ellenőrzési típust is magában foglalt). Az akkreditált munkáltatók ellenőrzései mellett 31 akkreditált szolgáltató ellenőrzésére is sor került. Az ellenőrzések típusa szerint az **eseti ellenőrzések aránya 15,7%** volt, a vizsgálat elsősorban az akkreditációs feltételek teljesítésére, a munkahelyi körülmények felmérésére irányult. Az **átfogó ellenőrzések aránya 25,3% volt, amelyek során** az Államkincstár munkatársai az igénybe vett támogatás felhasználásának szabályosságát, a főosztály ellenőrei a Korm. rendeletben részletezett foglalkozási rehabilitációs követelmények szakmai paramétereit, valamint a bérköltség-elszámolásba bevont munkavállalók megváltozott munkaképességű státuszát vizsgálták. (A Magyar Államkincstár ellenőrzési jogosultságát a Korm. rendelet biztosítja, a két szervezet együttműködését kétoldalú megállapodás szabályozza). 2022-ben is megtörtént az ellenőrzés a tekintetben, hogy a jogszabály által előírt feltételekkel rendelkező munkavállalót foglalkoztatnak-e a munkáltatók, azaz a bevonhatósági feltételek megvalósultak-e. Az év során folyamatosan **zajlott az a jelentős céllenőrzés, mely a támogatás felhasználásának kimutatását** célozta 2021. év vonatkozásában. Az immáron harmadik alkalommal lebonyolított folyamat eredménye az év végén összegzésre került, így már egy három éves időszakban megfigyelhető törvényszerűségek, tendenciák és adatok bemutatásra van lehetősége a Főosztálynak. Az ellenőrzés valamennyi támogatásba vont akkreditált munkáltatót érintette, a kigyűjtött adatok analitikus feldolgozására és a kimutatott szakmai összefüggések elemzésére egy részletes összefoglaló anyag készült. A **céllenőrzések aránya 53,2 % volt.**

Az **ellenőrzést végző szakügyintézők számának alakulása 2022-ben megfelelő volt, valamennyi álláshely betöltésre került**, azonban december folyamán egy munkatárs a közigazgatási szféra elhagyása mellett döntött. Az **egy ellenőrre jutó székhely ellenőrzések száma még 2022-ben is jelentős eltérést mutatott**, azonban a terhek egyenlő elosztása érdekében a munkáltatók újraosztásra kerültek az ellenőrök között. A korábbi években is alkalmazott dokumentum alapú és helyszíni ellenőrzés típusok közül azt került lefolytatásra, amelyet a kapacitás és a szakmai szempontok indokoltak. Ez rugalmas tervezést és feladat végrehajtást követelt.

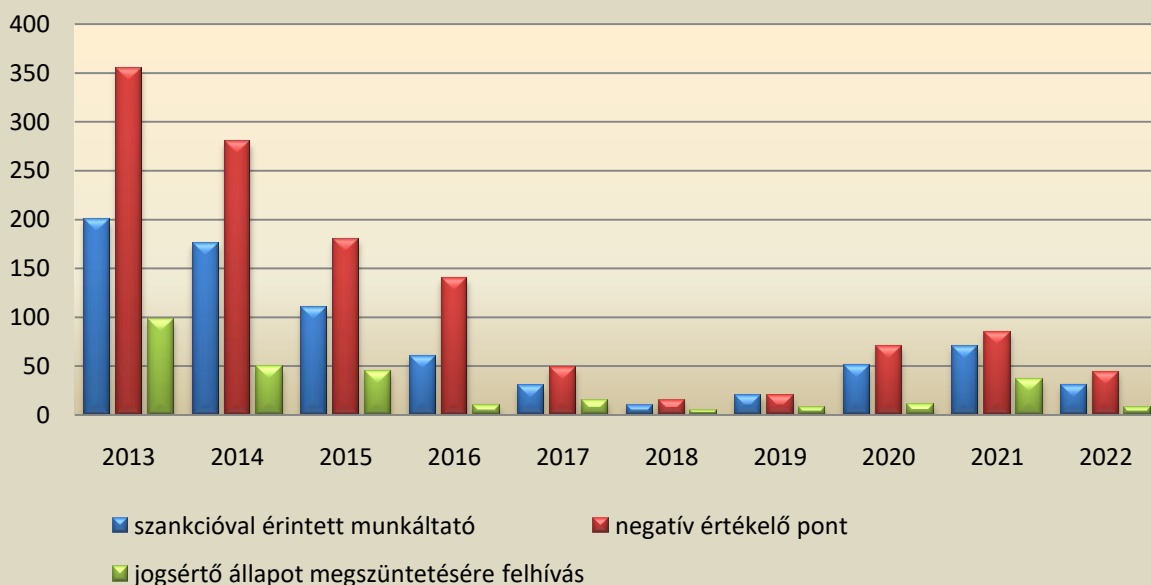
A **jogszabály adta keretek** között az ellenőrzés során feltárt hiányosságok esetén annak megszüntetésére, súlyosabb esetben negatív értékelő pont kiszabására van lehetőség. Az ellenőrzések eredményeként megállapítható, hogy mindössze 83 jegyzőkönyv tárt fel hibát, hiányosságot, melyek tárgyára tekintettel az alábbiak szerint alakultak:

Megállapítások tartalma- előfordulás esetei

A feltárt hiányosságok – azok súlyára, arányára tekintettel – nem minden esetben jártak szankció kiszabásával. A képzések jelentősen elősegítik az akkreditációs feltételeknek való megfelelést, ugyanakkor ennek mentén érthető a következetesebb számonkérés.

Szankciók alakulása

A 2020-2021 évekhez képest csökkent a megállapított szabálytalanságok, jogszabálysértések és egyéb mulasztások száma, illetve mértéke, amely összefügg a szakmai képzések rendszerének átalakításával, bővítésével. A korábbi évekhez képest tovább csökkentek a bevonhatósággal kapcsolatos munkáltatói szabálysértések, mivel legtöbbször megfelelően alkalmazzák a munkáltatók a komplex minősítések hatályára vonatkozó előírásokat. Alapvetően érvényesülnek a munkaszerződésekre, bérfizetésekre, munkaidő beosztásra vonatkozó Mt. szabályok.

Az elmúlt év során növekedett a bedolgozói munkaviszonyban foglalkoztatottak száma, azonban esetükben gyakori hiányosság, hogy a munkaszerződések nem minden esetben tartalmazzák a jogszabályban meghatározott kötelező tartalmi elemeket.

5. Az akkreditált szolgáltatók ellenőrzése

A 33 akkreditált szolgáltató tekintetében 2022. évben ismét a helyszíni ellenőrzésekre került sor.

A Korm. rendelet 2. számú mellékletében írja elő az akkreditált szolgáltatók által biztosított foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások formáit. Ezen belül egyéni és csoportos tanácsadást határoz meg, melyben a foglalkozási rehabilitációs információ nyújtása mellett foglalkozási rehabilitációs tanácsadást, foglalkozási rehabilitációs célú pályatanácsadást, pszichológiai tanácsadást és foglalkozási rehabilitációs mentori szolgáltatást kell nyújtaniuk a tanácskérőknek és a munkaadóknak.

Az ellenőrzés kiterjedt az akkreditációs követelmények vizsgálatára, valamint a szolgáltatási helyszínek és a jogszabály által előírt egyéni és csoportos tanácsadási formák személyi és tárgyi feltételeinek meglétére. Az ellenőrzés kapcsán annak előzetes felmérésére is sor került, hogy a szolgáltatók teljes körűen biztosítják-e a jogszabályban felsorolt szolgáltatási típusokat.

A kapott információkból megállapítást nyert, hogy 2022. évben a 33 akkreditált szolgáltató közül 32-nél nyújtottak szolgáltatásokat a megváltozott munkaképességű emberek számára. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az akkreditált szolgáltatók által biztosított foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások célja a megváltozott munkaképességű emberek elhelyezkedésének elősegítése, a foglalkoztathatóság növelése, az életminőség javítása. Szolgáltatások kiemelt céljai közé tartozik, hogy motiválják és képessé tegyék az inaktivitásban élőket, megerősítsék a munkavállalókat a hosszú távú foglalkoztatás elérése érdekében, valamint a védett körülmények között dolgozók fejlődését elősegítsék a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedés eléréséhez. A szolgáltatások legfontosabb jellemzője, hogy egyéni szükségletekre, adottságokra épülő támogatást nyújtanak a megváltozott munkaképességű emberek számára. Módszertanokban általában a 4M programot, a TF szolgáltatást, AMSZ és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások módszertani elemeit használják. Az ellenőrzés megállapította, hogy a szolgáltatók által nyújtott szolgáltatási elemek – a pszichológiai tanácsadás kivételével - a jogszabálynak megfelelőek és teljes körűek voltak.

Adategyeztetés kapcsán a foglalkozási rehabilitációs szolgáltatást nyújtó szakemberek végzettségeinek áttekintése is megtörtént. 2022. év folyamán 123 fő nyújtott foglalkozási

rehabilitációs szolgáltatást a 33 akkreditált szolgáltatónál. A végzettségek megfeleltetése a Korm. rendelet 3. számú mellékletében meghatározottak szerint történt. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a 96 fő szakember végzettsége besorolható volt a jogszabály szerinti tudományterületek közé vagy szakmai egyezés áll fenn a szakterület leírásánál, ami az akkreditációs feltételek elsődleges kontrolljaként is kiemelkedőnek értékelendő.

A tárgyi feltételek a jogszabályban előírtak szerint biztosítottak. Az irodák infrastruktúrája megfelelő, rendelkeznek azokkal a technikai eszközökkel, melyek a zökkenőmentes ügyintézéshez elengedhetetlenek. Az egyenlő esélyű hozzáférést biztosító fizikai környezet minden szolgáltató esetében megvalósult, rendelkeznek csoportszobával csoportos foglalkozások megtartásához, valamint egy, vagy több olyan helyiséggel, amely a személyes beszélgetések megvalósulhatnak.

Az ellenőrzés kiemelten vizsgálta a szolgáltatási hely megközelítésének lehetőségeit, az akadálymentesítés módját, a szolgáltatási helyszínek berendezéseit és a szolgáltatás nyújtásához jogszabályban előírt eszközök meglétét, többek között a fénymásolót, szkennert, nyomtatót, projektort, vezetékes telefont, mobiltelefonokat, számítógépeket a megfelelő szoftverekkel és alkalmazásokkal, Internet elérés lehetőségét, valamint az ügyféliratok tárolására alkalmas zárható szekrények rendelkezésre állását.

Az ellenőrzések során **nem került sor jogszabálysértés megállapítására, foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások minősége megfelelő volt**, ennek eredményeként szankciók kiszabására, valamint akkreditáció visszavonására nem került sor.

6. Az akkreditált munkáltatók képzése

A BFKH Rehabilitációs Főosztálya látja el országos hatáskörben az akkreditált munkáltatók szakemberei számára a jogszabály által előírt kötelező szakmai képzéseket.

A továbbképzés célja – a munkáltatói igények és az ellenőrzés tapasztalatai alapján - a jogszabályváltozások, a támogatás felhasználásának lehetőségei, a megváltozott munkaképességű személyek egészségi állapotára való tekintettel betölthető munkakörök, képzés lehetőségei, ellenőrzés tapasztalatai. Ennek mentén alakult a tervezettek szerint a képzés tematikája egységesen az egész országban. 2022-ben a képzési kötelezettség teljesítésére elsősorban jelenléti formában nyílt lehetőség, azonban az akadályoztatott szakemberek számára az e-learning képzés került felajánlásra. Mindkét képzési formában szakmai előadások meghallgatására és – szekció ülés keretében – konzultációra is sor került.

412 szakember képzésének lebonyolítása Budapesten, Szegeden, Szombathelyen, Pécsen, Tatabányán és a Főosztály Atkár-Tasspusztán található képzési központjában valósult meg, míg 117 fő képzése a kormányhivatal képzési portálján e-learning formában került lefolytatásra, így összesen 529 tanácsadó és mentor kötelező éves képzése teljesült.

A képzési tematika összeállításában az ellenőrzést végző munkatársak, valamint a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szakértője, továbbá akkreditált szolgáltatók szakmai vezetői is részt vettek.

Az előadások témái voltak:

- Tudásfrissítés a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatását közvetlenül érintő jogszabályok köréből
- A rehabilitációs tanácsadó, a rehabilitációs mentori munka kulcspontjai: miről beszélnek a dokumentumok
- Érték vagy! – Intelligens álláskereső platform
- A 2022-es évben lefolytatott munkáltatói ellenőrzések tapasztalatai

A kormányrendeletben előírt kötelező képzések túl a munkáltatóknál újonnan alkalmazásba álló rehabilitációs tanácsadók, mentorok számára un. **alapozó képzésen** való részvételt biztosítunk.

A képzés megszervezéséhez és lebonyolításához a Budapest Főváros Kormányhivatalának Oktatási Portálja került felhasználásra: <https://e-learning.bfkh.gov.hu/course/index.php?categoryid=3>, a Rehabilitációs Főosztály képzésein belül egy Akkreditált munkáltatók szakemberei számára kialakított felületen.

2022-ben 4 képzési ciklus során összesen 59 szakember képzése valósult meg e-learning formában. A letölthető, újranezhető előadások kép- és hanganyaga folyamatosan elérhető a felületen regisztrált érdeklődők számára.

7. Az akkreditált szolgáltatók képzése

Az akkreditált szolgáltatók képzésére 2022.12.01-12.15. között került sor, amelyre **a leghatékonyabb képzési módnak az online képzést** találta Főosztályunk.

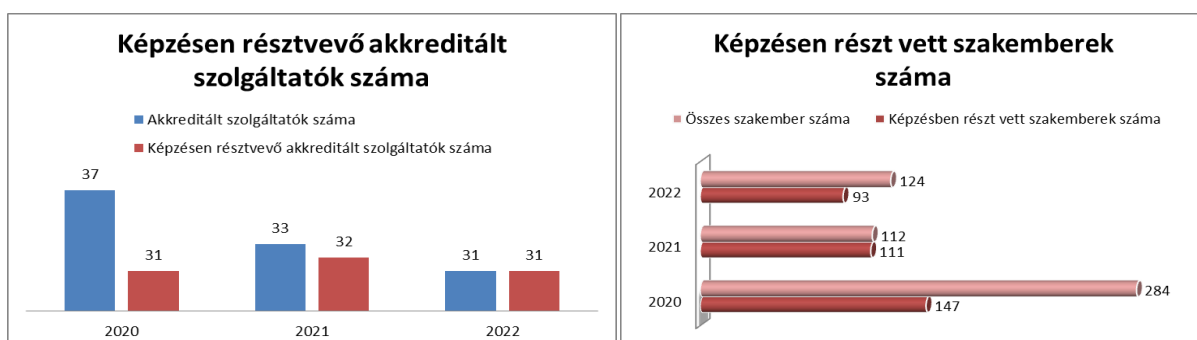
A képzés megszervezéséhez és lebonyolításához szintén Budapest Főváros Kormányhivatalának Oktatási Portálja került felhasználásra, még pedig a Rehabilitációs Főosztály képzésein belül egy Akkreditált szolgáltatóknak szóló képzési felületet kialakításával.

A szolgáltatói előadások témái voltak:

- A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet tevékenységének bemutatása
- Szélgjegyzetek a jog és intézményrendszer világából
- Érték vagy! – Intelligens álláskereső platform
- Szupervízió fontossága a segítői területen

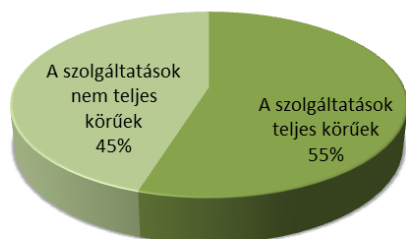
A letölthető előadások a megértést, feldolgozást segítő formában készültek, minden diához hangalámondásos és videós bemutatással illusztrált előadásrész tartozott.

A képzésen 31 akkreditált szolgáltató rehabilitációs tanácsadója, mentora vett részt, melyet az előző évek összehasonlításában nagyszerű eredményként értékeltünk. Ugyanez mondható el a szakemberi létszámokról is. A 124 fős szakemberi csoportból 93 fő végezte el sikeresen a képzést.

A 2022. évi ellenőrzés kapcsán azt tapasztaltuk, hogy a szolgáltató szervezetek a legnehezebben a pszichológiai szolgáltatást biztosítják, mivel a Korm. rendelet akkreditációs feltételként a szolgáltatások teljeskörűségét írja elő, így pszichológus megléte is elengedhetetlen volt. Az ellenőrzés feltárta, hogy a 31 szolgáltatóból 14-nél (45,1%) nem volt pszichológus.

Foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások biztosítása - 2022.

A szakember hiányát a szolgáltatók a finanszírozás nehézségével magyarázták. A hiányosság pótlására 90 napos határidőt szabtuk és melynek végére valamilyen formában, de rendelkezésre állnak a pszichológiai tanácsadást biztosító szakemberek. A rendelkezésre állások önkéntes szerződések, más szolgáltatóval vagy családsegítő központtal kötött megállapodások keretében valósulnak meg. Ezt támasztotta alá az a tény is, hogy 2022. évben 0 főnek nyújtottak pszichológiai tanácsadást a szolgáltatók.

8. Az akkreditált szolgáltatók beszámolási kötelezettségének tapasztalatai

A Korm. rendelet 21/D. § (3) bekezdése szerint a foglalkozási rehabilitációs szolgáltatóknak Budapest Főváros Kormányhivatala felé a tárgyévet követő év január 15-éig beszámolási kötelezettségük van, mely szakmai beszámolóból és rehabilitációs szolgáltatási tervből áll.

2022. évben a BFKH által vezetett nyilvántartásban szereplő 31 akkreditált foglalkozási rehabilitációs szolgáltató túlnyomó többsége határidőben nyújtotta be a beszámolóját és rehabilitációs szolgáltatási tervét.

A szolgáltatók a Korm. rendelet 2. melléklete szerinti valamennyi foglalkozási rehabilitációs szolgáltatás nyújtására felkészültek, azokat megfelelő szakmai színvonalon biztosították a hozzájuk forduló ügyfelek részére. A biztosított szolgáltatások köre elsősorban egyéni tanácsadásokból állt, ezen belül a rehabilitációs álláskeresési tanácsadás és a foglalkozási rehabilitációs munkatanácsadás volt jellemző, ezt követte a foglalkozási rehabilitációs mentori szolgáltatás nyújtása.

A szolgáltatási helyek földrajzi elhelyezkedése minden szolgáltatónál megfelel a Korm. rendeletben foglalt feltételeknek. A beszámolók kapcsán azt tapasztaltuk, hogy a 2021.01.01. napjával történt 3 megyére vonatkozó jogszabályi feltétel megszűnésével jelentősen lecsökkent a szolgáltatási helyek száma, mivel a más megyében lévő szolgáltatási helyszíneknek a fenntartása nehézséget jelentett a szolgáltatók számára. Ezek a szolgáltatási helyek főként szívességi használati alapon működtek megkötött együttműködési szerződéssel családsegítőkkal, akkreditált munkáltatókkal vagy egyéb szakmai szervezetekkel, általában nem volt állandó ügyfélfogadás, hanem igény szerint, telefonos bejelentkezés után biztosították a tanácsadást vagy mentorálást.

A személyi és tárgyi feltételek a jogszabályban előírtaknak megfelelően biztosítottak.

Az éves beszámoló kötelező mellékletét képezi a 2022. évre vonatkozó kiégés elleni program, melyet a szolgáltatók főként esetmegbeszélés és szupervízió formájában valósítottak meg. A kiégés elleni program megvalósulásának bemutatása számszerű és szöveges adatszolgáltatás formájában megfelelő szakmai tartalommal megtörtént.

A rehabilitációs szolgáltatási terv megfelelőségét a Hivatal a Korm. rendelet 4. mellékletében meghatározott szempontok szerint értékelte. Az értékelések mind a 31 szolgáltató esetében megtörténtek.

Az értékelés során az akkreditáció feltételét nem teljesítő vagy a tanúsítvány visszavonását eredményező szempontot nem találtunk, minden beszámoló megfelelő minősítést kapott.

A foglalkozási rehabilitációs szolgáltatást nyújtó szervezet céljait tekintve megállapítható, hogy a szolgáltatók több éves tapasztalattal rendelkeznek hátrányos helyzetben lévő emberek munkavállalásra történő felkészítésében, munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtásában. Elsődleges célként a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítését, magas színvonalú munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtását fogalmazzák meg, viszont adtak teret aggodalmuknak a finanszírozás megszűnése, illetve a kiírt pályázatok alacsony volumene, az EU-s programok lezárulta kapcsán, amelyek jelentős problémát okoznak a szolgáltatók fennmaradása, további tervezése és a szakemberek megtartásának finanszírozása kapcsán.

Mindez a 2022. évi ügyfélszámban is megmutatkozott, a korábbi évek tendenciája folytatódott és tovább csökkent az ügyfelek száma és az adatszolgáltatás szerint már közel 30%-uk egyáltalán nem fogadott ügyfeleket.

Az ügyfélkörben a legnagyobb arányt képviselnek a mozgásszervi, a pszichés problémával élők, az értelmi sérült ügyfelek, valamint az egészségkárosodással élő emberek.

A szolgáltatók jellemzően az Egységes Szolgáltatás Módszertant vagy annak elemeit használják munkájuk során, illetve többen saját módszertanukat alkalmazzák.

Összességében elmondható, hogy a szolgáltatók az akkreditáció alapjául szolgáló, valamint a rehabilitációs szolgáltatások nyújtásához szükséges feltételeket folyamatosan biztosítják, a jogszabályban előírt feltételeknek megfelelnek. A szolgáltatásokra a továbbiakban is lenne igény, a szolgáltatók több ügyfél fogadására is fel vannak készülve, bíznak abban, hogy a jövőben megvalósul az egyenletes működést biztosító finanszírozás, mert a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci elhelyezésének, integrációjának és a tartós foglalkoztatás elérésének alapfeltétele a személyre szabott munkaerő-piaci felkészítés biztosítása.

9. Az akkreditált munkáltatók beszámolási kötelezettségének tapasztalatai

A beszámolót a rehabilitációs foglalkoztatás személyi és tárgyi feltételeinek javítása érdekében tett főbb intézkedések bemutatása mellett a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról szóló 327/2012. (XI.16.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének I. fejezetében meghatározott szempontok és a 2. számú melléklet II. fejezete szerinti táblázat kitöltésével kell összeállítani.

A Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet.), a 15. § (1) bekezdés d) pontjának előírásai értelmében, az akkreditált munkáltató köteles az akkreditációs követelmények teljesítéséről, a támogatás felhasználásáról, illetve a foglalkozási rehabilitációs tevékenységéről minden év március 31-éig, a 2. mellékletben meghatározott szempontok szerint beszámolni a Kormányhivatalnak (a továbbiakban: Hivatal). A beszámolók különböző úton kerültek a Hivatalhoz, a munkáltatók több, mint 98 %-a, az előírt akkreditációs modulon keresztül, illetve cégkapu rendszerén tettek eleget, a maradék 2 % postai úton, illetve e-mailen keresztül teljesítették kötelezettségüket. A benyújtott 417 db beszámolóból 396 db munkáltató, vagyis 95 %-uk eleget tett a kötelezettségének határidőn belül.

10. Szociális szakértői feladatok ellátása

A Rehabilitációs Akkreditációs és Ellenőrzési Osztály két munkatársa 2018. évtől osztott munkakörben vesz részt a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet szerinti szakértői feladatok ellátásában.

2020. évben - Budapest Főváros Kormányhivatala strukturális változását követően - a feladatellátásról közös megállapodás került megkötésre a Rehabilitációs Főosztály és a Rehabilitációs Hatósági és Orvosszakértői Főosztály vezetője részéről. A megállapodás szerint a két szakértő öt megyében végez alap és felülvizsgálatokat, amely történhet a vizsgálatot kérelmező által benyújtott iratok alapján és helyszíni meghallgatás során, ekkor a vizsgálandó személy lakhelyén, egészségügyi intézményben, illetve a kérelmet benyújtó szociális intézményben kerülhet sor a meghallgatásra.

A Rehabilitációs Hatósági és Orvos Szakértői Főosztályhoz 2022. évben 1700 kérelem érkezett be a fogyatékos személyek alap és felülvizsgálatának elvégzésére, melyből 1647 került elkészítésre, a többi pedig áthúzódott a 2023. évre. Az 1647 darab a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról és gondozási felülvizsgálatáról készült I. FOKÚ SZAKVÉLEMÉNY közül 2022. évben a Rehabilitációs Akkreditációs és Ellenőrzési Osztály két munkatársa 102 darabot készített el, ez az összkérelmek számának 6,2 %-át tette ki.

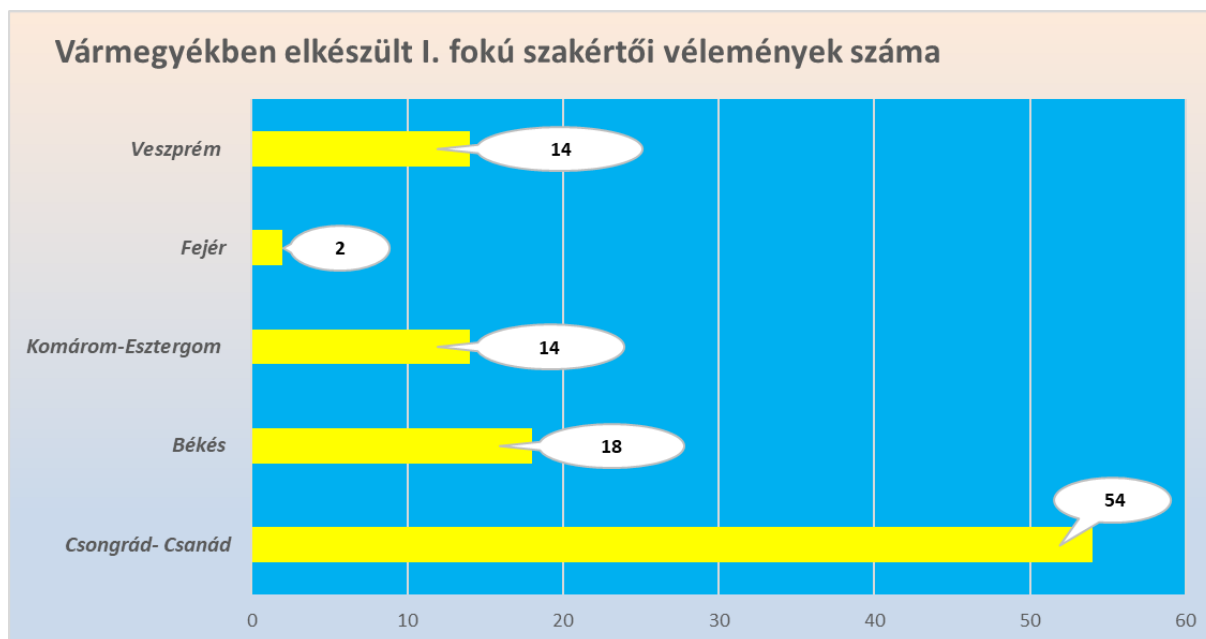
Az alábbi táblázat mutatja be a havonkénti eloszlás alakulását, illetve a személyes találkozás, személyes meghallgatás alapján és a kérelmező által benyújtott iratok alapján készült szakvélemények számszaki alakulását. Elmondható, hogy az alapvizsgálatok száma jelentősen több mint a felülvizsgálatok száma.

2022. év	Elkészült szakértői vélemény	Szakértői vélemények	
		személyes vizsgálat	irat alapján készült szakvélemény
Január	3	1	2
Február	4	2	2
Március	6	6	0
Április	7	5	2
Május	9	3	6
Június	7	3	4
Július	13	8	5
Augusztus	18	17	1
Szeptember	13	8	5
Október	5	5	0
November	10	7	3
December	7	5	2
Összesen:	102	70	32

Ahogy arról már szó esett az alap és felülvizsgálatok elvégzése történhet a vizsgálatot kérelmező által benyújtott iratok alapján és helyszíni meghallgatás során, ekkor a vizsgálandó személy lakhelyén, egészségügyi intézményben, illetve a kérelmet benyújtó szociális intézményben kerülhet sor a meghallgatásra.

A Rehabilitációs Akkreditációs és Ellenőrzési Osztály két munkatársa vonatkozásában megállapítható, hogy az irat alapú vizsgálatok 31,37 % -ban kerültek elvégzésre, mely kevesebb a 2021. évi 42,59 % -hoz képest, míg személyes meghallgatás - jellemzően Békés és Csongrád- Csanád vármegyékben – 68.62%-ban történt, mely több a 2021. évi 57,4 %-hoz képest. Az irat alapján készített szakvélemény több utána járást, intézményvezetőkkel, gondnokokkal történő telefonálást, iratok utólagos beszerzését és üzenet váltást igényelt. Míg a kérelemhez becsatolt iratokból készült szakvéleményt csak objektív tények támasztják alá, úgy a személyes meghallgatások alkalmával lehetőség van szubjektív tapasztalatok szerzésére, vélemények megfogalmazására, olyan vizsgálati módszerek alkalmazására, melyek személyes kontakt nélkül nem végezhetőek el, illetve plusz leletek, információk beszerzésére is lehetőség nyílik. A helyszíni meghallgatások / vizsgálatok esetén a személyes találkozások időpontjának egyeztetésére fordított idő és az utazásra fordított idővel is számolni szükséges. A helyszíni meghallgatások a szakértők részéről minden esetben a hatályos járványügyi intézkedések betartásával kerültek lefolytatásra.

A vizsgálatok megyei eloszlását az alábbi diagram szemlélteti, mely alapján megállapítható, hogy Békés és Csongrád- Csanád vármegyéből érkezett a legtöbb kérelem, Veszprém és Komárom – Esztergom vármegyéből ugyanannyi. Békés vármegye tekintetében elmondható, hogy mint hátrányos helyzetű megye, az előregedő népesség miatt kiterjedt a szociális ellátó rendszer, így a fogyatékkal élők befogadó intézmények száma is. Csongrád- Csanád vármegyében a nagylétszámú tartós bentlakásos szociális intézményekből támogatott lakhatásba áthelyezett és új támogatott lakhatásba felvételre várók száma miatt magas a kérelmezők száma, illetve a felülvizsgálatok száma is növekedett.

11. Egyéb feladatok

A kormányhivatal esetében kihirdetett munkaszervezési változások mentén szerveződött a főosztály feladatellátása a veszélyhelyzet alatt, együttműködött a népegészségügyi, foglalkoztatási, oktatási, védelmi igazgatási szakterületekkel, a járványhelyzet következtében jelentkező többletfeladatok sikeres ellátása érdekében.

Az egyes intézmények veszélyhelyzeti működéséről szóló 353/2022. (IX.19.) Korm. rendelet előírásainak betartása érdekében hozott - Budapest Főváros Kormányhivatalát vezető főispán 15/2022. (X.26.) - utasítása alapján, a főosztályon az eszközfelmérések és a szükséges intézkedések megtörténtek.

A 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet, illetve 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet 1. §-ában a Kormány az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A veszélyhelyzet kapcsán Budapest Főváros Kormányhivatala részt vesz az Ukrajnából érkező menekültek fogadásában és a számukra nyújtandó humanitárius segítséget nyújtásban. A Rehabilitációs Főosztály munkatársai folyamatosan közreműködtek ezen feladat ellátásában.

12. Az ellenőrzések tapasztalatai

2022. év elején kiadásra került a 3. számú tájékoztató, amely összefoglalta a munkáltatók részére a jogszabályi változásokat. Felhívtuk a figyelmet arra, hogy az 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről 6. §-ának időbeni hatálya 2022. május 31-ig tart. Az átfogó ellenőrzések ezen időpontig elsősorban dokumentum alapon kerültek megvalósításra, amely módszer az akkreditációs, a munkaügyi és a rehabilitációs dokumentumok részletes áttekintésére fókuszált. Ezt követően lehetőség nyílt a helyszíni ellenőrzésekre, azonban a munkakörnyezeti feltételek ellenőrzése során sem tapasztaltak a kollégák kirívó jogsértést.

A 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet, illetve 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet 1. §-ában kihirdetettek szerint a Kormány többek között úgy rendelkezett, hogy a veszélyhelyzettel kapcsolatos rendkívüli intézkedésekről külön kormányrendeletekben dönt, valamint a veszélyhelyzet fennállásának, valamint a veszélyhelyzettel kapcsolatos rendkívüli intézkedések fenntartásának szükségességét folyamatosan felülvizsgálja.

A fentiek alapján a Kormány a rehabilitációs foglalkoztatás veszélyhelyzeti működésének átmeneti szabályairól a 418/2022. (X.27.) Korm. számú rendeletben döntött, amely a Magyar Közlöny 174. számában jelent meg. A munkáltatók tájékoztatása ez esetben is esedékessé vált, bár a két veszélyhelyzeti - átmeneti - szabályozás nagymértékben megegyezik:

Ha a munkáltató az Mmtr. szerinti foglalkoztatási kötelezettségének a központi fűtésről és melegvíz-szolgáltatásról szóló 189/1998. (XI. 23.) Korm. rendelet 2. § f) pontja szerinti fűtési időnyben nem tesz eleget, az Mmtr. 8. § (1) bekezdés f) pontját, 11/A. § (4) bekezdését, 14. § (3) bekezdését, 21. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontját, b), c) és e) pontját, valamint 37. § (2) bekezdését nem kell alkalmazni.

Ezen rendelkezések alkalmazásáról nyilatkoztattuk a Munkáltatókat 2023. január közepén, amely alapján elmondható, hogy az állásidő alkalmazásával 19 munkáltató érintett, több mint 8.000 fővel, a csökkentett munkaidővel 15 cég érintett, nagyságrendileg 100 fő vonatkozásában. 2023-ban további célellenőrzések vizsgálják a veszélyhelyzeti szabályok alkalmazásának gyakorlatát.